

Lázně Kynžvart

Kraj: Karlovarský

Správní obvod: Mariánské Lázně

Nadmořská výška: 637 m n. m.

Počet obyvatel: 1 401

Adresa URL: www.laznekynzvalt.cz

Okres: Cheb

GPS souřadnice: 50.010581N, 12.624737E

První pís. zmínka: 972 (1052 let)

PSČ: 354 91

Památky a zajímavosti Lázně Kynžvart

Dominantou města je nově zrekonstruovaný renesanční zámek Kynžvart s rozlehlým zámeckým parkem. V roce 1976 se místní zámek v katastrofickém stavu uzavíral. Znovuotevření trvalo více než čtvrt století.

Dne 22.3.2002 odměnila organizace Europa-Nostra restaurování zámku Kynžvart cenou za ochranu kulturního dědictví. To byl konec úpadku zámku, který dal postavit v roce 1690 hrabě Filip Emerich Metternich. Klasicistní metternichovský znak září na štítě zámku i dnes. Nejslavnějším mužem rodu byl Clemens Wenzel Lothar (Rothar) Metternich, rakouský státní kancléř. V Kynžvartu měl velký vliv na rozvoj lázní, zámku i zámeckého parku. A také jedné z nejzajímavějších sbírek kuriozit. Poslední chebský kat Karl Huss šel do "důchodu" v roce 1827. Svoji unikátní sbírku - jen mince byly oceněny na 7501 zlatých a 49 3/4 krejcarů konvenční měny - věnoval zámeckému muzeu. Metternichův význam byl dost velký, aby vzbudil zájem o sbírku ve Vídni, Londýně i Petrohradě. Nejedna korunovaná hlava spojila návštěvu lázní s návštěvou zámku. Přijel rakouský císař Ferdinand V., haitská královna či bankéř Nathan Rotschild. Ve sbírce nechyběly osobní věci královny Antoinetty ani lorda Byrona, partitura Wagnerova Tannhäusera, vykopávky z Pompejí, sádrový odlitek ruky Alexandra Dumase či 3500 let stará egyptská mumie. Současně kolem zámku vznikl z rozsáhlé zahrady park. Dvorní schönbrunnský zahradník Bíba vybral vhodné dřeviny. Tři staletí staré duby působí krásně, stejně jako letitá lípa. Přibýly krajínovorné objekty. Pstruží potok využil k založení rybníčku s ostrůvkem. Nad potokem se tyčí Májová hora s cestičkami, skalisky a kaplí a v severozápadním cípu parku na Antonínském vrchu obelisk k počtě císaře Františka I. a Ferdinanda V. K osobitému vybavení parku patří výrobky metternichových železáren: fontána na nádvoří, ozdobná mříž dvora, socha Diany, lavičky a zábradlí.

www.kynzvalt.cz

Centrum města tvoří náměstí, kterému vévodí ze severní strany historická budova radnice a z jižní strany kostel sv. Markéty. V něm je zachován náhrobní kámen Jana Šebestána Zedwitze z roku 1582. Na něm gotickým písmem, značně poškozeným je napsán den, hodina a rok úmrtí hradního pána, hraběte Jana Šebestána Zedwitze.

Na velkém nebo-li zvonu "Markéty", který byl ulit z materiálu zvonů, které byly při velkém požáru v roce 1865 roztaveny, se nachází obraz svaté Markéty a nápis "DEO JUBILO HOMINES VOCO A: PISTORIUS IN EGER 1869", a také verš: "IN DER HÖHE JÜNGST ZERFLOSSEN HAT FROMMER SINN MICH NEU GEGOSSE".

1 km po žluté turistické cestě od Lázní Kynžvart dává i dnes tušit svoji rozlohu, podle rozsáhlých

fragmentů zdí, pomalu zanikající zřícenina hradu. 151 m dlouhá, prostírající se od severu k jihu, pokrývá vrchol hory. Novodobá mýtina umožňuje široký rozhled do kraje. Jedině mohutná nárožní věž a část jižní fronty odolaly zubu času. Co se ubránilo silám přírody, to zničila lidská hloupost. Když v minulém století stavěli nový zámek a židovský hřbitov pod hradem, lámali z pevnostních zdí použitý stavební kámen.

Pevnost se dělí na předhradí a horní hrad, které od sebe odděluje asi 20 m široký příkop. Horní hrad leží asi o 15 m výš než ostatní části hradu. V rozvalinách horního hradu je ještě zřetelně viditelná vstupní část, obrácená k předhradí. Hlavní fronta, obrácená do údolí, byla chráněná dvěma mohutnými nárožními věžemi. Západní věž je sice z větší části sesutá, přesto však je její půdorys rozeznatelný. Průřez vnitřku představuje nepravidelný čtyřúhelník, zatímco vnější plášť je kruhový. Na věži jsou ještě dobře zachovalé otvory po lešení. Jejich řady se opakují po 1,5 m. Na stavbě je nápadné použití červeně zabarvené malty, které dodávala bohatší přísada cihlové moučky hydraulické vlastnosti (tvrdnutí). Novějším kopáním byly získány uvnitř věže dobře zachovalé žlábkové střešní tašky (tzv. bobří ocasy).

V plánu horního hradu je v nádvoří zdůrazněn především palác, ke kterému již popsaná nárožní věž na straně příkopu převzala patrně také úlohu bergfrýdu. Přístup do horního hradu zajišťoval dřevěný most z patra protější budovy na předhradí. V rozvalinách předhradí, zarostlých mladým lesem, jsou dnes rozeznatelné tři domy a dále vnitřní hradba, místy stále ještě dosti vysoká. Pro dějiny budování hradů poskytuje dispozice příklad oné podoby hradu a předhradí, jak se utvářela již u vyšinných opevnění pozdní doby hradištní v dosti běžné schéma.

Kdo se chce dnes dostat na hrad, použije cesty, která vede mezi Zámeckým vrchem a Špičákem do hor a asi v poslední třetině stoupání uhne z vozové cesty ke zřícenině. Ovšem tato cesta vznikla teprve v poslední době. Dřívější přístup ke hradu vedl sedlem mezi Šibeničnickem a Zámeckým vrchem až k místu, kde stál židovský hřbitov, a odtud uhýbal k Mýtní louce. Padací most přes příkop, vylámaný do skály, spojoval hrad s okolním světem. Branou se vešlo do prvního nádvoří, kde stála věžovitá budova strážnice. Dobře zachovalé zdivo, na kterém jsou ještě zbytky omítky, potvrzuje tuto domněnku. Na jižní straně nádvoří stála poněkud vyvýšená pravoúhlá budova, rozeznatelná podle základů. Z brány, vedoucí do prostorného dvora, se nezachovaly žádné známky.

V jihozápadním rohu dvora stálo několik kamenných budov, ale musely tu být také dřevěné domy, jak naznačují docela dobře znatelné stopy. Předhradí dělil na jihu široký, pět metrů hluboký příkop od hlavního hradu. Padací most vedl k přední bráně, vestavěné v obvodové hradbě. Ta je na několika místech ještě zachovalá, jinde je však do základu zničena. Mezi hlavními budovami hradu a hradbou se nacházel úzký parkán, v jehož západním rohu se zvedala strážní a útočištná věž; jak již bylo uvedeno, je to nejlépe zachovalá stavba hradu. Druhá brána, stojící vůči přední poněkud šikmo, vedla do vnitřního lichoběžníkového dvora, obehnaného devět metrů vysokou silnou zdí. Na jeho jižní straně se tyčil vlastní palác. Dvě rozvalené zdi, nesoucí ještě zbytky vápenné omítky, jsou jediné, co z této stavby zbylo. Co nejvíce ztěžuje zjišťování stop a jejich souvislostí, je vzrostlý les a divoké hloží, kterým je celý hradní areál zarostlý. Na samých korunách zdí rostou smrky a jeřáby, buky a černý bez. Val a jeho svahy jsou porostlé maliním, vysokým jako dospělý člověk. V příkopu naopak rostou po prsa vysoké kopřivy. Na jaře kvetou v suti petrklíče, věrně naplňující básnické slovo.

